

Reactienota Broedplaats Performing Arts

Datum: 15 januari 2026

Consultatie via de inloopbijeenkomst op 27 november 2025 en via publicatie op PlanBreda, van 15 december 2025 t/m 4 januari 2026

Reactie 1

Op de tekeningen ziet het er erg straks en functioneel uit. Ik mis de connectie met 1 van de 3 G's: Groen d.m.v. een atrium met bomen, een binnentuin of een dakterras tuin of een waterval met beplanting etc. Haal buiten meer naar binnen is mijn tip.

Antwoord reactie 1

De 3 G's betreffen Grenzeloos, Gastvrij en Groen. We proberen hier op diverse manieren invulling aan te geven in onze gemeentelijke projecten. De Broedplaats Performing Arts is grenzeloos in zijn programmering, waarmee op cultureel gebied een grote ambitie wordt ingevuld. De Broedplaats is gastvrij als laagdrempelig gebouw, waarin iedereen welkom is. Het karakteristiek dwaalmilieu van Klavers Jansen loopt door in de binnenstraat van het gebouw. De broedplaats zelf is als gebouw niet vergroend, met uitzondering van een deel van het dak, waar hemelwater wordt opgevangen. Echter, binnen het gebouw liggen nog kansen voor vergroening. De gemeente levert het gebouw casco op en de gebruikers gaan de inrichting verzorgen. Hierbij is toepassing van groen een optie. Daarnaast is de broedplaats onderdeel van Klavers Jansen, dat een autovrij binnenplein krijgt met ruimte voor veel groen. De naastgelegen nieuwbouw, de Jamfabriek, krijgt een volledig groene gevel.

Reactie 2

Hoe kan ik meedenken zonder plattegrond of situatieschets en zonder een overzicht van de andere broedplaatsen. Nu staan er wat schots en scheve foto's en vind ik wat tekst waarin nu al gejubeld wordt door de gemeente. Dit is geen uitnodiging om mee te denken. Als de gemeente haar bewoners serieus neemt dan volgt er nu de informatie waardoor daadwerkelijk meegedacht kan worden.

Antwoord reactie 2

Uit uw reactie maken we op dat u de op PlanBreda gepubliceerde stukken (situatietekening, plattegrond, gevelaanzichten en 3D-impressie) niet heeft kunnen openen en beoordelen. We hebben de site op PlanBreda nogmaals gecheckt en de documenten zijn op dezelfde pagina via een link te openen. We zullen naar aanleiding van uw reactie kijken of we de verwijzing naar deze link met de documenten in het vervolg nog duidelijker kunnen maken.

Reactie 3

Realisatie van Broedplaats Performing Arts is een goed initiatief voor de ontwikkeling van kunst en cultuur in Breda. Daar moet je niets tegen inbrengen, wel tegen de vorm waarin het gebouw wordt gegoten, met name de indeling en de vormgeving van de cultuurhal. In het stedenbouwkundig plan van Klavers Jansen was al geen connectie met de rest van de Belcrum te lezen. Het gebied is als het ware autonoom ontwikkeld, gericht op het nieuwe Breda. Zo ontbreken doorgangen vanuit het stratenplan van de wijk het gebied in. Bewoners van de Ooievaarstraat rijden als het ware tegen een blikken wand aan, daar waar een doorgang een verbinding had kunnen maken.

De mogelijke realisatie van de Broedplaats gaat hetzelfde uitdrukken. Er komt een duidelijke afscheiding tussen de enclave Klavers Jansen en de wijk. Het gebied keert duidelijk de kont naar de wijk, een Berlijnse Muur-achtige achterkant wordt er opgetrokken. Een gebouw onder architectuur dat zich aan de zijde van de historische Speelhuislaan niet gastvrij opstelt naar de Belcrum. Het zal ook niet ogen als een visitekaartje voor de wijk. Een groot, donker vlak - veel schaduw creëren - als entree van de wijk. In het plan van de architecten wordt gesproken over een route door het gebouw. Die route loopt dood in het facilitaire, logistieke gebied. Waarom is er niet gekozen voor een route van nieuw naar oud met een zicht op de Speelhuislaan. Een groene straat, die in de afgelopen jaren het podium is geweest voor culturele activiteiten en dat in de nabije toekomst weer kan en zal zijn. Het zou sieren als de architecten breder kijken dan enkel naar het gebied Klavers Jansen en de plaats die de Broedplaats daar inneemt en ook genegen zijn te kijken naar een connectie met de wijk Belcrum. In de eerste plaats naar de uitstraling van het gebouw naar de wijk en in de tweede plaats naar de gastvrijheid naar de wijk en bezoekers en deelnemers vanuit de stad en de ov-terminal.

Flanerend over een prachtige laan naar een culturele beleving. Een gegeven in de opdracht was verbinding te maken met de buurt, dat ontbreekt in het plan. Wat nu op papier staat is het tegenovergestelde. Ik zal het plan blijven volgen en daar waar er mogelijkheden zijn in het proces zienswijzes op het huidige ontwerp geven.

Antwoord reactie 3

De realisatie van de Broedplaats Performing Arts als impuls voor kunst en cultuur in Breda wordt onderschreven. In het ontwerp is nadrukkelijk gezocht naar een eigen positie binnen het stedelijk weefsel, passend bij de context van Klavers Jansen én de historische rol van de Speelhuislaan.

De Broedplaats keert zich niet af van de wijk Belcrum, maar maakt een bewuste keuze in differentiatie per zijde. De Speelhuislaan heeft van oudsher een infrastructureel en logistiek karakter gehad. Die laag uit het DNA van de plek is in het ontwerp meegenomen door juist hier de logistieke functies te positioneren. Dit betekent niet dat deze zijde als “blinde achterkant” is bedoeld. Integendeel: de gevel aan de Speelhuislaan is levendiger gemaakt, met meer gevelopeningen, zichtbare studio's, een herkenbare artiesten- en personeelsentree en een expressie die de creatieve functie van het gebouw uitdraagt. Ook is er veel aandacht besteed aan diversiteit van de materialisering en de wijze van detaillering.

Een belangrijk uitgangspunt in het ontwerp is de binnenstraat. Deze vormt een doorlopende route door het gebouw: van publieksentree, café en foyer tot en met repetitieruimten, werkplaatsen en logistiek. Waar in een klassiek theater deze werelden strikt van elkaar gescheiden zijn, kiest de Broedplaats bewust voor het zichtbaar maken van het maakproces. Op- en afbouw, logistieke bewegingen en dagelijkse praktijk van makers zijn hier geen verborgen achterkant, maar integraal onderdeel van de culturele beleving. Juist dát onderscheidt een broedplaats van een traditioneel cultuurgebouw.

De verbinding met de wijk zit daarmee niet alleen in formele entrees of doorsteken, maar in het tonen van activiteit, gebruik en creativiteit aan de stad. Parallel hieraan werkt de gemeente aan de inrichting van de openbare ruimte, met aandacht voor vergroening en verblijfskwaliteit.

In het inrichtingsplan openbare ruimte is het realiseren van meerdere toegangen naar het centraal gelegen Klaversplein een belangrijk uitgangspunt. Daar waar Klavers Jansen vroeger een afgesloten introvert industrieterrein was, groeien we naar een toegankelijk, autovrij en groen openbaar gebied, dat veel connectie met de omgeving heeft.

Reactie 3a

Vandaag heb ik mijn reactie op het plan voor de Broedplaats Performing Arts gegeven. Wat ik verbazingwekkend vond, is dat na het indienen van mijn reactie er pop-up verschijnt met een bedankje en de mededeling dat er meer info te vinden is op de website van de gemeente. In een gesprek met de projectleider, vorige week, heb ik al aangegeven dat de periode waarin op het plan kan worden gereageerd niet bijzonder service-gericht is. In een drukke periode, kerstmis en jaarwisseling, vragen om een reactie geeft niet bepaald weer dat reacties van harte welkom zijn. Het toesturen van een link met toegang tot meer en uitgebreide informatie, waaronder het ontwerpboek is ook niet gericht op een heldere, duidelijke manier van open communiceren. Wellicht een tip voor de toekomst, zorg dat alle ter zake doende informatie niet na het geven van een reactie wordt gecommuniceerd, maar ervoor. Denk in plaats vanuit de organisatie informeren, vanuit de perceptie van de inwoner. Dat zou goede service-verlening zijn. Wellicht een goed voornemen voor het nieuwe jaar.

Antwoord reactie 3a

Bedankt voor uw aanvullende reactie en tip, wij zullen dit meenemen in de evaluatie rondom de communicatie.

Reactie 4

In de CultuurCluster Klavers Jansen wordt Broedplaats Performing Arts gerealiseerd. Een cultuurhal die volgens de gemeente nadrukkelijk verbindingen dient te hebben met gebruikers en organisaties uit de buurt, de stad én de regio. Het wordt een centrale publiekslocatie in de gebiedsontwikkelingen van Klavers Jansen en Backer Rueb. De vormgeving ervan bouwt volgens het ontwerpbureau, Civic Architects, voort op het DNA van de locatie. Het ontwerp is een lichte en transparante hal voor culturele productie die past bij het industriële karakter van de plek, en die hoogtechnologische bouwmethoden samenbrengt met eenvoudige en laagdrempelige materialen zoals hergebruikte geprofileerde staalplaten voor de gevels en het dak. [civicarchitects.eu] In het ontwerp voor het gebouw valt op dat het een duidelijke voorkant en een duidelijke achterkant heeft.

De voorkant is gericht op de toekomst van dit deel van de stad, de ontwikkelingsgebieden zoals Klavers Jansen, Backer en Rueb, Havenkwartier en 't Zoet. De achterkant laat zien er geen waardering noch affectie is met het gebied waarin het wordt geplaatst, de Belcrum. Een wijk, eerste uitbreidingswijk van Breda, die zich precies honderd jaar geleden opbouwde rondom de Speelhuuslaan, specifiek het punt waar Klavers Jansen aansluit op de Belcrum. Een gebied waarin wonen en werken zou worden samengesmolten. De namen voor de bouwwerken in Klavers Jansen houden een deel van die geschiedenis levend. De Speelhuuslaan is een eeuwenoude laan met een rijk historisch verleden, heden en toekomst. De boomrijke laan heeft op diverse momenten van de geschiedenis van de stad en in de DNA van het gebied een meer dan belangrijke rol gespeeld. Het door de ontwerpers aangehaalde DNA van gebied, de verdwenen industrie, is in hoge mate gevormd door een aantal belangrijke logistieke aspecten, wegen, haven en vooral het spoor. Als icoon uit dat verleden is het spoor prominent zichtbaar in de Speelhuuslaan.

De afwezige waardering en affectie met de bestaande wijk is vooral terug te vinden in het ontwerp van de achterkant van de cultuurhal. In de Speelhuislaan verrijst een nagenoeg blinde, grijze muur van plusminus vijfendertig meter breed bij iets meer dan dertien meter hoog. Deze wand zal door de dominante aanwezigheid een weinig positieve beleving geven in de entree van de wijk. Niet alleen het ontwerp ontbeert de verbinding ook de functionaliteit van dit deel. Gelegen aan een prachtige laan, waarover het gebouw in zonnige dagen een forse schaduw zal werpen, dient de achterkant voor facilitaire en logistieke taken. Taken die niet in de weg mogen staan in de beleving van de bezoeker. Een taakstelling die ook de nodige hinder kan opleveren in de Speelhuislaan ten opzichte van de mobiliteit van de Belcrummers. Volgens de ontwerpers is een belangrijk ontwerppunt de aanwezigheid van een binnenstraat in het gebouw, een centrale route. Deze route zou ook een verbinding kunnen zijn tussen het verleden en het heden van het gehele gebied. Gelijk een ander ontwerp van de architecten, de LocHal in Tilburg, zou het gebouw een voor- en achter-entree kunnen hebben. Daarmee de bezoekers komende vanuit het centrum of openbaar vervoer een aangename toegang kunnen geven tot kunst vanuit de prachtige, boomrijke Speelhuislaan.

Veranderingen aan de achterzijde van de Broedplaats Performing Arts hoeven niet groots ingrijpend te zijn. Er zijn oplossingen te vinden die zowel het gebouw als de wijk van dienst kunnen zijn en daarmee beantwoorden aan een van de uitgangspunten van de gemeente voor de realisatie van de cultuurhal. In publicaties staan zij een nadrukkelijk verbinding met buurt en stad voor, daarbij is de Belcrum de dichtstbijzijnde buur. Mis die kans niet. De wijkraad van de Belcrum wil daarbij behulpzaam zijn en namens de bewoners meedenken in het verkrijgen van een minder sobere achterkant van de Broedplaats. In goed overleg aanpassingen zoeken en vinden die de entree van de wijk verrijken en de Speelhuislaan deel laat zijn van Klavers Jansen en een gastvrije toegang tot de nieuwe cultuurhal. Wijkraad Belcrum wil een betrokken partner zijn en staat open voor een gesprek met de diverse partijen in de realisatie van de Broedplaats Performing Arts. Groet,

Antwoord reactie 4

De Broedplaats Performing Arts wordt gerealiseerd als onderdeel van het Cultuurcluster Klavers Jansen en is bedoeld als een centrale publieksplek voor gebruikers uit de buurt, de stad en de regio. In de stedenbouwkundige opzet is het gebouw alzijdig benaderd, maar met een duidelijke differentiatie per zijde, passend bij de context en het gebruik.

De Speelhuislaan heeft historisch een uitgesproken logistiek karakter gehad, mede door de aanwezigheid van het spoor. Deze laag uit het DNA van het gebied is in het ontwerp bewust meegenomen. Ook in de toekomstige situatie is de logistieke ontsluiting van de Broedplaats aan deze straat gepositioneerd. Dit is een functionele en stedenbouwkundig logische keuze, mede omdat het binnenterrein van Klavers Jansen grotendeels autovrij wordt en primair is ingericht voor langzaam verkeer en verblijf. Deze centraal gelegen verblijfsruimte, het Klaversplein, is dan ook de plek waar de hoofdentree van de Broedplaats logischerwijs is voorgesteld.

Dat neemt niet weg dat de noordgevel aan de Speelhuislaan nadrukkelijk aandacht heeft gekregen in de doorontwikkeling van het ontwerp. Mede op basis van feedback van opdrachtgever, toekomstige gebruikers en de Adviescommissie Omgevingskwaliteit (welstand) is deze gevel levendiger en verfijnder uitgewerkt. De aansluiting op de openbare ruimte en de menselijke maat zijn versterkt. Zo is de artiesten- en personeelsentree duidelijker zichtbaar gemaakt door deze breder en iets terugliggend te positioneren.

Daarnaast zijn extra gevelopeningen toegevoegd, onder andere ter plaatse van studio's, en krijgt de plint een actievere uitstraling met naamgeving van het gebouw en programmerings-aankondigingen. Hiermee wordt de creatieve functie van de Broedplaats beter zichtbaar en voelt deze zijde minder als een 'achterkant'.

Parallel hieraan werkt de gemeente aan het ontwerp van de openbare ruimte, waarbij extra aandacht is voor vergroening en verblijfskwaliteit in en rond het gebied. Samen dragen deze ingrepen eraan bij dat de Speelhuisklaan nadrukkelijk onderdeel blijft van het Cultuurcluster Klavers Jansen en dat de Broedplaats zich ook aan deze zijde als een herkenbaar en betekenisvol gebouw in de stad manifesteert.